

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimars 30 de Maig de 1899

Núm. 3.907

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En l'Administració d'aquest diari en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, l'itografía Mallofré, carrer Junquera, 6. No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes 0,50
provincias trimestre 1,50
Extranjer y Ultramar 2,00
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de...

La que paga més contribució de la provincia.

Espartachs d' Argenteuil

Se'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBÚS, carrer de Vilá (Bou, núm. 12).

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS

LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 30

LNPA

Plas.

PULPA

Plas.

Tubo pera 2 o 3 vacunas. 1,00
Tubo pera 8 a 10 vacunas. 1,50
Tubo pera 20 a 25 vacunas. 3,00
Estoiq. pb. 5 tubos pera 2 a 3 vacunas. 4,00

Placas pera 3 a 4 vacunas. 1,50
Placas pera 6 a 8 vacunas. 3,00
Frascos pera 25 a 30 vacunas. 8,00
Frascos pera 50 a 60 vacunas. 15,00

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los diluns y divendres de dos a cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demás dias de deu a una del mati y de tres a cinch de la tarde, havent tasladat sòn gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, primer.

Secció doctrinal

A nostres compatricis

Ja esteu veient, estimats catalans, de quina manera volen regenerar a Espanya y a Catalunya.

Ja haveu sentit a dir quins procediments volen posarse en práctica. Molts soldats, molts bayonetas y molts canons; y nosaltres y anyadim la frase; de moltíssims disbarats. Sembla que 'ls preparatius que 's fan sigan síntomas precursors d' una altre hecatombe com la ultimament haguda. Si solament hem de pensar ab lluytas y guerras, y hem de viure en continuada angunia, sense que poguem respirar lliurement pera podernos entregar ab tot desembrás a la propagació y foment de la civilisació e ilustració, al desentrotillo de las arts y de la industria, fons vitals de riquesa en que poden arrelarse en aquesta tant desventurada com benyolguda Patria Catalana, valdria més que renunciessim a nostra existencia y morissim d' una vegada; perque 's molt trist, tristíssim, haver de transcorrer una vida tant apaserada.

Ja ho veureu, compatricis, com ab aquest procedir no anirém en lloch y que 'l fi y al cap, si no 'ns manegem acabarém d' apurar lo cáncer d' amargura. Ab soldats, ab bayonetas y ab canons no farém res més que empobrirnos, embrutirnos y aniquilarnos. Y pera descendir, a la forsa, a aquest finest precipici havém d' ésser tant insensibles que fins arribém al extrém de que sembli, en molts casos, que fins

ens falta lo sentit comú, n' obstant y tenir en nostres propias mans lo remey més segur y radical com es la autonomia?—No; no pot ésser; seria l' irrisió més gran per nosaltres que, una branca d' un arbre vell y corcat, qual branca la més forta y que encare viu ab bastanta ufana per ésser la que te més concentració de sava, quedés també esmortuhida; pera que aixó no resulti, precisa un bon cop de fals pera que 's desprengui d' aquell tronch la branca en cuesió y pugui ésser plantada en aquest terré fértil y productiu com ho es tot lo nostre. Si, y ho dihem ab tota la extensió de la paraula perque tenim y podem demostrarho a cada pas; aquesta branca que dona encare senyals de vida podrà rrelar y desenrotllarse novament en aquest camp sahonat pel genit de nostra rassa.

Altres voltas havém dit que si no 's cambia de rumbo no 's farà res de bó; no 's deixarà de seguirse la mateixa rutina, y lo rutinari, merèix, baix tots punt de vista, extirparho. Pera regenerar y buscar lo benestar dels pobles 's ha d' anar de frente en vers los nostres ideals, causa única de nostra salvació.

S' ha dit que 'ls que professém las ideas catalanistas ho fem per arribar a figurar y ésser alguna cosa. Y aixó no es cert. May havém cregut que per poder atendre a nostres necessitats 'haguessim de militar en la política. Nostres costums, ni nostre modo de ser han fet que may aspiressim a aquesta preponderancia ni anessim en busca de cap fi particular. Sempre havém treballat y treballarem a favor de la santa causa catalanista ab lo desinterés que 'ns

es característich per una part y per l' altre, tots los que deejtem la llibertat de la Nació Catalana; no tenim necessitat de mirar d' adjudicarnos un empleo més ó menos, pera suscriure, cada fi de mes la 'nómina sense haver afanyat lo sou, perque sols confiem ab lo treball que n' es la font de totas las riquesas.

Serveixin aquestas manifestacions de protesta a lo que deya dias enrera un diari madrileny, y deixem que cridin que com més cridaran menos 's entendrán. Ells voldrian que nosaltres continuessim essent los mansos para cargar sobre las nostras costelles més de lo que nos pertany; y aixó no pot ésser. Es precis que treballém pera lograr treurens tant pes de sobre, y que ab fermesa procurém arrelar, en lo cor de tots los catalans las nostras doctrinas y aspiracions, al objecte de fugir d' aquesta inmundicia que tot ho corromp.

Y ho lograreu, ajudant Deu, ensenyant la llengua que 'ns es propia, fundant agrupacions en totas las poblacions de Catalunya, que cada dia més ne van creixent de novias, y predicant sempre l' amor a la Patria.

Avant y fora; donchs, companys de causa, que a no tardar brillará l' sol de la llibertat y de la regeneració de nostra idolatrada Patria Catalana.

La missió social del Dret

(CARTA OBERTA A LA COMISSIÓ DE CODIFICACIÓ CATALANA)

Tot lo més gran y tot lo més preuhat, estors de la civilisació general fins ara ha vingut consistent en fer que fos vida comú, dins del ordre del Dret, lo que avans d' avuy vingué éssent excepcional; en introduhir a viva forsa, entremitj d' una organizació de la societat predominantment política (utela de la iglesia durant la Edat Mitjana, absolutisme posterior del Estat) la vida exstrict ment civil, lo Dret dels més.

D' aquí, en lo sigle prop passat, la gran Revolució. En la práctica, empero y apesar de la gran trascendencia social del fet aquest, s' ha falsejat sempre el principi democrátich en sa aplicació al ordre privat, desconeixent, gracias a la per istencia d' un sentit d' exagerat individualisme, la igualtat.

Y es que 'l principi de la divisió del treball, quina aplicació tan feconda resulta sempre en sa trascendencia als ordres merament fisiològich y polítich-económich, ve a s-r, en cambi, ab referencia a la esfera orgánica-social, contraproduhent y anti-progressiu: ja que ell no ha arribat may a conseguir altra cosa (afavorint la heterogeneitació de la Humanitat en classes y substituintse, com a decisiu factor de la activitat económica, a las aptituts integrals del individuo positiv, considerat en estat natural); que no ha arribat may a conseguir altra cosa que: la organizació de la societat per ve daders grupos d' individus lligals entre sí per la existencia d' un interés y d' una aptitud comuns, aixó es, per castas. Ell, per lo tant, heterogenit en classes, ha homogenitat, dintre de cada una, a tots sos membres, perque ha unificat ell, per tots y cada un dels individus, la educació professional y la científica, las aptituts y 'ls medis; y, per lo tant, las aspiracions y 'ls fins envers una mellora ideal, matant de fet lo progrés individual y 'l colectiu. (Mikolowsky).

D' aixó se'n han apoderat las classes anomenadas directoras, es a dir, equellas classes que pel mer fet de que elles son també possedidoras de tota riquesa, crehen que portan personificadas en las condiciones de sos individuos y en sos medis la rahó de totas las grans iniciativas socials. Y per aixó es que 'l Dret civil anomenat modern,

Finançat aquí los Bancos y otras sociedades anónimas venían satisfechos un impost de 3,45 per 100 sobre las asignaciones que pasaban de 1.500 pesetas anuales y 6,50 per 100 desde 3.000 al any.

La visita d' aquests agents, a las casas de comers, ha qui la relaciona ab los rumores que circulan referents á que 'n los nous presupuestos figurarí el impost sobre utilitats y salaris, y 'n ha qui suposa que será de 20 á 25 per 100.

Si resultessin certs aqueixos rumors, la classe de dependents de comers quedaría en extrém perjudicada, puig son molts los empleats que 'ab sous de 1.500 pesetas no 'n tenen prou pera sas necessitats.

D. Teodor González y l'director de «La Verdad», de Tortosa, han portat als tribunals per injuria y calumnia al director de «Los Debates», periódich d' aquella ciutat.

Lo recaudat abhir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja á pesetas 1025'70.

Secció oficial

Registre civil
dels dias 27 y 28 de Maig de 1899

Naixements
Neus Ferré Masdeu, de Joan y Teresa.

Matrimonis
Joseph Colomé Llop, ab Presentació Aguilar Dentis.

Defuncions
Anton Vilanova Aguadé, 82 anys, Arrabal de Santa Anna, 32.

Secció comercial

J. Marsans Rof
Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62'73	Aduanas	91'25
Exterior		Norts	57'60
Amortizable		Fransas	45'90
Cubas 1896	68'12	Filipinas	12'80
Cubas 1890	59'12	Obs. 6 0/0 Fransa	84'
Exterior París	64'85	Id. 3 0/0	43'50

GIROS

París	20'40	Londres	30'30
-------	-------	---------	-------

Bolsí de Reus
CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27
Cotizació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	62'72	Cubas del 86	68'12
Orenses	12'80	Cubas del 90	59'12
S. Juan	12'25	Aduanas	91'
Norts	57'60	Ob. 5 0/0 Almansa	85'25
Fransas	46'	Id. 3 0/0 Fransa	43'75
Filipinas	76'		

PARIS

Exterior	64'50	Norts	
----------	-------	-------	--

GIROS

París	20'40	Londres	30'37
-------	-------	---------	-------

Se reben órdenes para operaciones de Bolsa. Compra y venta al contad de tota classe de valores cotizables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

Cambis corrents
en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 60 dias fetxa.			
» 8 » »			
Londres vista			
París 60 dias fetxa	20'10	20'10	
París vista			
Marsella vista	20'10		

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	575		
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	495		
Manufacturera de Algodón	90	100	
Compañía Reusense de Tranvías			
Compañía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Ferrán.
Sant de demá.—Santa Petronilla.

Anuncis particulars

Librería

Se venen, ab la economia d' un 10 fins un 25 per cent, los articles d' escriptori, llibres de 1.ª ensenyança, paper de totes classes, plomas, llibres ratllats, cuaderns, etc.

Paper de barba corrent á 6 pessetas la resma
» d' embolicar blanc á 3 » »
100 targetes de visita 1 » »

Singlers, número 12.—Reus.

“EL BRONCISTA“
Carrer Major, número 18.—REUS

Taller especial pera la reforma dels aparatos gas y petroli á electricitat.

Construccions de tota classe d' aparatos para la electricitat, gas, petroli y espelmas.

Incandescencia per lo gas y alcohol ab metxeros del sistema més adelantat.

Lámparas á foco ab lo metxero «Universal».

Restauració y reparació á preus limitats de tota classe d' aparatos, especialitat de la casa.

Instalacions para aygua y gas y tot lo concernent al ram de Lampistería y Llaunería.

Instalació de timbres eléctricos ab material assegurat.

REUS.—CARRER MAJOR, 18.—REUS

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de físcar preus inverosímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aq uest acord del Gas Reusense donarà com á immediat resultat la anulació del fluit gas en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprehentho aixis nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquests moments á fi de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn riguros.

Apesar de que 's preus que 'l «Gas Reusense» fíca á sa ultima tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincent dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirà pera 'ls seus abonats los preus següents:

Una lámpara incandescent de 5 bujias	1'25
“ “ “ de 10 “	1'75
“ “ “ de 16 “	2'50
“ “ “ de 25 “	3'75
Preu del kilowat, hora.	0'50

En quant á las instalacions se fan desde avuy en igües condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se 'ns porta á la llyuya, á ella aném ab la tranquilidad del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»
Lo Director.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ESCORIAS THOMAS.
Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vila (Bou) 12.

Telegramas

Madrid 29.

—Está acordat l' ordre que ha de portar la comitiva fúnebre del enterro del Sr. Castelar.

Obrirá la marxa una secció de la Guardia civil, seguirá una carrossa de respecte del Congrés.

Varis cotxes conduhint las coronas, després los assilats del Hospici de San Bernardino, lo clero de totes las parroquias de Madrid, lo cotxe fúnebre conduhint lo cadavre; seguirá un piguet de la Guardia civil ab las armas á la funerals, los porters del Congrés ab atrax encesas.

Los personatjes notables, comissions del Ateneu, Academias; centres polítichs, los funcionarios y empleats dels ministeris y demés centres oficials, las corporacions populars tant de Madrid com de provincias y 'cos diplomátichs, després la presidencia y per última tancarà lo 14 ters complet de la Guardia civil.

S' han rebut en lo Senat totes las actas d' elecció de senadors per las provincias y las corporacions.

—Telegrafian de Cadiz dihent que 'l catedrático senyor Espinosa sosté en un notable article que si Espanya entera te dret á mostrarse orgullosa de Castelar, astre extingit en la terra de la Patria y héroe de la llibertat, correspon l' honor de guardar sas cenizas venerandas á la ciutat que 'l vegá naixer y per lo tant demana que 'ls restos de Castelar dormin lo somni etern en sa ciutat nativa ahont las generacions venideras pugnin admirar al creador d' obras inmortals.

—Lo Sr. Sagasta confirma 'l propósit de pendre part en los travalls que s' organisan para honrar la memoria de Castelar.

Diu que passats alguns dias estudiara l' assumpto detingudament y farà quant convingui á dit fi.

Censura molt lo Sr. Sagasta al Govern per las sevas pretensions respecte als presoners de Filipinas, y sobretot porque als tres mesos de firmat y ratificat lo Tractat de pau, resulta que estém com avans, puig que fins ara no han sigut posats en llibertat més presoners que 'ls que llibertá lo Gubern anterior.

Lo Gubern actual, digué 'l Sr. Sagasta, declará senzillament que no podía fer més.

Nova York.—Los ministros en sa reunió del dijous acordaren que las gestions de la comissió de Filipinas quedarán acabadas, deixant en llibertat al general Otis, frente als insurrectes, fins que aquéts se sometin ó sian vensuts.

La comissió suspendrá entre tant son viatge. S' ignora l' itinerari que seguirá Dewey en son viatge de Manila á Nova York.

Berlin.—Telegramas de Munich dihen que al passar lo tren exprés dispararen un tiro de fusell sobre 'l vagó en que anava 'l príncep Leopoldo de Baviera, trencant los cristalls d' una de las finestretas.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Gas Reusense

Alumbrat eléctrich

Establert ja 'l servey del alumbrat eléctrich, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que 's demani, desde la posta á la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, á saber:

Una lámpara incandescent de 5 bujias, pessetas	1'25	al mes.
» » » de 10 » »	1'75	al »
» » » de 16 » »	2'50	al »
» » » de 25 » »	3'75	al »

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d' una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) pessetas 0'50.

Aixi mateix continuarà practicant gratuitamente las instalacions particulars.

Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona
 5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12'11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus
 5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 1'58 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora
 9'23 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'49 y 9'57 nit.

De Mora á Reus
 4'24 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus á Tarragona
 8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona á Reus
 7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus á Lleyda
 8'40 m. — 5'23 t.

De Lleyda á Reus
 5'50 m. — 3'50 t.

De Reus á Vimbodí
 1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus
 9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia
 9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona
 11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS

Horas d' arribada y sortida dels correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
 De id. per Sant Vicens, 1'30 t.
 De Barcelona (per Tarragona) 5'30 m.
 De id. directe 10'45 m.
 De id. id. 1'30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
 De Lleyda y Huesca 7'30 n.
 Dels pobles servits per peatons 9'00 m.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
 Pera id. á las 2'00 t.
 Pera id. y extranjer, per Tarragona, 7 tarde.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera Tarragona, per Sant Vicens, á las 5 m.
 Pera Tarragona, Valencia, Murcia y Andalucía, 7 nit.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y las líneas á las 8'00 m.
 Pera Madrid, Aragón, Teruel, provincias Vascongadas Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4'40 m.
 Los pobles servits per peatons á las 11'30 m.

Nota.—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors á las Antillas y Filipinas, portan també correo.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu á onze matí y de 5'30 á 6'30 tarde.
 Valors declarats y objectes assegurats, de deu á onze matí y de 5'30 á 6 tarde.
 Apartats de 9'30 á 11'30 matí y de 3 á 3'30 tarde y de 7'30 á 8 nit.
 Llista de Correus de deu á 11'30 matí y de 3 á 3'30 t.
 Reclamacions de deu á detze matí.
 NOTA.—Entrega de valors las mateixas horas de despaig.

SERVEY DE-BUSSONS

Los dels Estanchs se recullen á las 12 del matí, 6 de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minuts avans de la sortida de las expedicions y 1/2 de las Estacions á la arribada dels trens correus.
 Los impresos, mostres, periódichs, papers de negocis y medicaments deuen entregarse á má en la Administració

SERVEY DE LA CARTERIA

Los carters surten á distribuir la correspondencia á las 9 y 11'30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit

Reus á primer d' Octubre de 1898.—L' Administrador, Lucí Reso.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juny de 1899

Linea directa pera el Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Juny directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpit vapor francés

ITALIE

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Juny lo vapor Provence
 lo dia 27 de " " " "

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

PAPERS PINTATS

PERA HABITACIONS

Glassat pera cristals

Paris fabricants, nacionals y extranjers, han cragut convenient establir á Barcelona un diposit pera que l' públich puga adquirir dits generos al mateix preu de fabrica, estant encarregat d' això, l' antich almacenista Josep Ventura Millás en son gran despaig, situat en los carrers Patricioll, núm. 9, y Roca, núm. 22.

PERA ADOB DE TOTAS LAS GULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS | **SALES DE STASSFURT**

COM ADO FOSFATAT | COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS | SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KAINITA, ETC.

Lo més económich, lo més efícas, lo mes durader | baix garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA